

suam laedi existimet, huic Placetum Regium non officit: utpote sola jura publica attingens; privatus vero quibusque jus suum conservans, eisque integrum permittens, jus suum coram legitimo iudice prosequi.

XVII. Ut id certius constet, nullusque dubitandi locus relinquatur, solet ipsi litteris Placeti ad hanc clausula finalis: Salvo jure partis qua opponere poterit quidquid opponendum judicaverit.

XVIII. Senatus Brabantiae nomine Regis litteras Placeti annuens, hanc cautionem addit, quod "si occasione hujus provisionis quaestio incidat, ea instituenda & agitanda sit, in possessorio quidem coram ipso Senatu Brabantiae; in petitorio autem coram iudice Ecclesiastico competente in Brabantia residente. Et si quaestio per appellationem ad Curiam Romanam foret devoluta, tunc ea coram iudicibus Delegatis & competentibus atque itidem in Brabantia residentibus prosequenda erit.

XIX. Hic laculenter ostenditur, Regis voluntatem haud esse, ut subditi sui praetextu Bullarum, aut Placeti super earum executione concessi, perviam facti, sive extra Juris ordinem, per Provinciarum inveteratos more & privilegia stabilitum, suis juribus priventur, aut laedantur.

XX. Id conforme est juramento quo Princeps Belgii in sua inauguratione se astringunt, quod nemini subditorum tractabunt, aut tractaturi sunt, praeter ordinem Juris singularum civitatum & tribunalium, ubi materia incidens agitari debet.

XXI. Haec cautio insuper ostendit, clausulam signaturae, sive Bullae, qua designantur Executores, qui le causa sive in possessorio, sive petitorio cognoscant, hinc partibus nullius aut exigui esse effectus, quemadmodum hoc titulo cap. 4. notavi.

XXII. Subinde inspectis Bullis sive litteris provisionis judicatur, earum quidem executionem non omnino impediendam, aut Placetum negandum; sed concedi posse cum quibusdam limitationibus vel modificationibus, non ut auctoritati Apostolicae aut ejus Provisionibus aliquid de-

trahatur, sed ut earum executio cujusque Provinciae jurebus, consuetudinibus, & publico regimini accommodetur.

XXIII. Edicto Caroli V. 20. Octobris 1541. cavetur, ut in omnibus litteris placitis, concedendis super executione Bullarum sive Provisionum Apostolicarum de Beneficiis Curatis & Ecclesiis Parochialibus inferetur, quod impetrans tenebitur residere in loco suae Curiae, nec possit per alium jubere eam exerceri.

Eodem Edicto mandatur, Litteras Placiti non concedi super privilegio non residendi in Beneficiis curatis, nec super dispensatione in aetate, aut infirmitate idiomatis; vel concessione coadjutoriae praebendarum aliorumque simplicium Beneficiorum. Habetur Edictum volum. 1. Edictorum Flandriae lib. 3. Rubrica 1.

XXIV. Placet ejusdem Caroli V. super usu privilegiorum nominandi, quae a Sede Apostolica Facultate Artium in hac Universitate Lovaniensi concessa erant, plures articuli inserti sunt, quibus usus illorum Privilegiorum certis legibus & limitibus circumscribitur.

Si Conciliorum Registra revolvantur, infinita prope modum reperientur Placita quibus executio Bullarum sub nonnullis limitationibus aut modificationibus, Provinciarum & Ecclesiarum jurebus & privilegiis accommodatis conceditur.

XXV. Notandum, quod refertur in Registro Ms. Archiepiscopatus Mechliniensis Cent. 3. art. 1. Cum quidam anno 1624. postulasset in Concilio Sancti Litteras Placeti super Bulla provisionis Beneficii vigore factae resignationis, quae una continebat derogationem Regulae de 20. datum fuit Placetum adjecta hac clausula: Sine praedictio juris Contententium, qui rationes suas haecenus deductas poterunt allegare coram iudice competente sive in possessorio, sive in petitorio: ita tamen, ut si decisio causae dependeat a puncto derogationis Regulae de 20. Diebus in Bulla contenta, Judices nihil resolvere poterunt, nisi prius Regem consuluerint adjecto proprio iudicio. Id ipsum in eodem Concilio Privato resolutum fuit 19. Junii 1646.

28. Advocati suas Advocacias aliis in feudum dabant; & Subadvocatum constituiebant.

29. Plures subinde Subadvocati constituti: sed ne numerus excreceret, cavebant Fundatores.

30. Jura Subadvocatorum limitabantur.

31. Propter Advocatorum excessum libertatem non habendi, vel eligendi Advocatum Monasteria desiderarunt.

32. Id exemplis ostenditur.

33. Interdum ipsi Principes sibi Advocaciam reservabant.

34. Advocacia omnium Ecclesiarum ab Imp. delata Duci Brabantiae.

35. Concordatum inter Praelatos & Ducem Brabantiae super jure Advocaciae.

36. Hujus Advocaciae reliquia.

37. Quod remedium, ne Advocati Ecclesias in rebus temporalibus gravent.

I. Omen ipsum Juris Patronatus eo sensu, quo accipitur sub titulo Decretalium De Jure Patronatus, & hodie passim a Canonistis & Theologis intelligitur, non reperitur apud antiquos Auctores Canonum & Legum, ait Eruditus Franciscus Florens de Tractatu antiquo Jure Patronatus: monetque nomen Patroni, quod in Cap. 1. & 2. De Jure Patronatus apud Gregorium extat, deesse in Collectione prima & in integris Canonibus, qui extant in Concilio Cabilonensi 2. sub Carolo Magno, & Triburienfi sub Arnulpho. Fuit autem haec dictio Patroni addita a Raymundo Decretalium Collectore, facilius intellectus causa: quia aetate Raymundi nomen Patroni in ea significatione, quam hodie habet, invaluerat.

II. Verum licet nomen Patroni in hodierna significatione ignotum esset, res ipsa tamen non erat omnino incognita; adeo ut hic applicari queat illud S. Augustini Tractatu in Joannem: "Quamvis Parochia & Monasteria novis nominibus appellata sunt; res tamen ipsae ante nomina sua errant.

III. Fundatoris enim & foundationis nomine Veteres quidem utebantur, at ea ferè iis tribuebant jura, quae ipsis hodie Patronis tribuuntur. Non quidem quod hodierna Patronorum jura pristinis Ecclesiarum seculis nota, & secundum modernam disciplinam ordinata fuerint, quod non nisi sensim accidit, sed quod in antiquis Canonibus ac monumentis occurrant multa, quae ipsum Jus Patronatus, licet non nomine, re ipsa tamen in hodierna etiam acceptione notum fuisse ostendunt; ipsiusque initia & progressum satis probant.

IV. Imprimis legimus primis seculis, jura quaedam honorifica ipsis Ecclesiarum Fundatoribus fuisse concessa ex virtute gratitudinis, ut loquitur Guilielmus Parisiensis lib. De Moribus cap. 9. Et Alexander III. in Cap. 24. De Jure Patronatus in prima Collectione apud Antonium Augustinum ait, Sanctos Patres aliqua Patronis reservasse, quae planè observentur.

V. Sic legimus, nomina & elogia Fundatorum in eorum Ecclesiis solemniter sub initium seculi 5. fuisse inscripta; uti testis est, qui sub id tempus floruit, S. Paulinus epist. 10. & 12. quin & a Fundatoribus ceperunt, etiam antiquissimis temporibus, ipsae Ecclesiae nomen suum mutare, atque titulus Ecclesiae nomen Fundatoris praefere. Unde inter titulos, sive Basilicas Romanae Ecclesiae numerantur Basilica Constantiana, titulus Damasi, titulus Equitii, titulus Pastoris, titulus Vestinae, titulus Eudoxiae, titulus Lucinae & Fasciolae; nomine petito a Fundatoribus, sive masculis sive foeminis.

Haec Florens loco citato, qui pluribus exemplis aliarum Ecclesiarum, quae a nomine Fundatorum jam pridem appellatae sunt, id ipsum confirmat: notatque, quod is solus Van Espen Jur. Eccl. P. 15

honor Patrono, ut de nomine ejus Basilicae, id est, Ecclesiae, Oratoria, Monasteria denominarentur, ab initio videatur attributus. Huic tamen mox quaedam alia jura honorifica accessisse patet ex dicendis cap. 6. ubi de hisce jurebus tractabitur.

VI. Quin & jus nominationis seu (uti hodie vocatur) praesentationis a seculo 4. aut saltem initio 5. Fundatoribus delatum fuisse, credit Franciscus Le Roy Antecessor Aurelianensis in Prologomenis ad titulum De Jure Patronatus cap. 2.

VII. Probare id videtur Canone 10. Concilii Arausiaci 1. anno 441. in quo decernitur, Episcopum non esse prohibendum in alieno territorio Ecclesiam aedificare, "servata (ait aedificatori) Episcopo hac gratia, ut quos desiderat Clericos in se sua videre, ipsos ordinet is, cujus territorium est vel si ordinati jam sunt, habere acquiescat.

Quin & Episcopo aedificatori jus planè simile juri hodierno praesentationis reservetur, negari nequit: adeoque jus illud jam seculo 5. Fundatoribus deferri cepisse constat.

VIII. Sed id specialiter Episcopo aedificatori indultum fuisse credit Franciscus Florens, eo quod idem Canon loquens de secularibus Ecclesiis aedificantibus, nihil illis simile annuat. Imò quod Can. 26. Concilii Arelatensis 11. ann. 452. eundem Canonem confirmans addit hac clausula: "Et si quid Ecclesiae fuerit ab Episcopo conditore collatum, is in jus territorio est, auferendi non habeat exinde potestatem. Hoc solum aedificatori Episcopo credimus reservandum." quasi ex professo aedificatorem alium praeter Episcopum ab hac gratia excludat. Ita Florens.

Veni si rectè verba expendantur, nescio, an ipse laicus aedificat eo Canone submoveatur. Quidquid sit, id inficias ibi tamen, quin hisce Canonibus ut minus fundamentum iura praesentationis, quod potiore ipsius juris Patronatus ptionem constituit, fundamentum positum sit.

IX. Im enim Episcopo gratia haec ratione aedificatae Ecclesiae aliena Diacepsi data esset, vix fieri potuit, quin hoc exelo idem jus ad alios Fundatores, eadem suadente ratione, tenderetur.

Et saeculo 6. sub Justiniano Imperatore, Monasteriorum cenochiorum, & Ecclesiarum Fundatoribus competere jus designandi Administratores, Praefectos, & Presbys, manifestum est ex L. 46. Cod. De Sacros. Ecclesiarum Justiniani Novellis; ac notanter Novella 57. cap. 2. ubi jubet a Fundatoribus idoneos in Ecclesiis, quas fundavit, nominari & eligi non quidem quoslibet indifferentes dignos ex Episcopi Diocesani iudicio & examine pandos: Ut non (ait) profanentur sancta Dei, sed intacta & ineffabilia tremendaque constituta, sancta. Et amabiliter & venerandè tractari.

X. Item inculcat Novella 123. c. 18. qua non tantum Fatoribus, sed etiam eorum heredibus permittit, ut Clericos nominent & eligant: idoneos vero nominatos ab Eppis ordinari & consecrari vult.

XI. Illud in Hispania quoque seculo septimo stabilitum & evincit Decretum Concilii Toletani IX. quo decet Can. 2. "ut quamdiu earumdem Fundatores in hac vita superstitibus extiterint, pro eisdem locum permittantur habere sollicitam, & sollicitudinem, neque praecipiam; atque Rectores idoneos in iisdem Basilicis ipsi offerant Episcopis ordinandos. Quod si forsitan non inveniatur ab eis, tunc quos Episcopus probaverit Deo placitos sacris cultibus instituat, eorum conventiva servituros. Quod si spreto eisdem Fundatoribus Rectores ibidem praesumpserit Episcopi ordinare, & ordinationem suam irritam moverit, et ad verecundiam sui alios in eorum loco, quos ipsi Fundatores condignos elegerint ordinari." Resa Gratiano Can. 32. caus. 16. q. 7.

TITULUS XXV.

De Jure Patronatus.

CAPUT I.

De Origine Juris Patronatus, & de Advocatiis Ecclesiarum.

- 1. Nomen Patroni, uti hodie sumitur, multis seculis ignotum.
2. Res tamen significata non ignota fuit.
3. Fundatoribus olim tributa, quae hodie Patrono competunt.
4. Jura quaedam honorifica olim Fundatoribus ea.
5. Nomina Fundatorum Ecclesiis inscripta, quae eorum nomine appellata.
6. Ante saeculum 6. Jus Praesentationis concessisse Fundatori nonnullis visum.
7. Jus illud seculo 5. competisse Episcopo Fundatori, certum est.
8. An etiam laicis Fundatoribus?
9. Tempore Justiniani Imp. praesentatio Fundatoribus laicis competebat.
10. Competebat etiam eorum heredibus.
11. Saeculo 7. illud jus erat receptum in Hispania.
12. Fundatoribus erat jus petendi alimen. a.
13. Erat ipsis & eorum heredibus jus defensionis

- 14. Ob hoc jus defensionis Fundatores appellati sunt Advocati, Patroni, & Defensores.
15. Praeter Fundatores fuerunt jam pridem specialis Defensores.
16. Saeculo 5. hujusmodi Defensores petiti a Concilio Carthagenensi.
17. His Defensoribus semper licebat ingredi locum iudicii.
18. Assumebantur ex numero Scholasticorum seu Causidicorum.
19. Hi postmodum dici ceperunt Advocati.
20. Defensores primitus in causis Civilibus Ecclesiis patrocinabantur.
21. Sequentibus seculis assumpti viri potentiores quae Ecclesias contra oppressiones defenderent.
22. Horum Advocatorum sit mentio in antiquis legibus Longobardorum.
23. Ratio constitutorum Advocatorum.
24. Otho I. Imp. ad instantiam Fundatoris Abbatis Glemblacensis dat ei in Advocatum Comitum Lovaniensium: ubi & scopus Advocaciae exprimitur.
25. Advocati etiam jus dicebant.
26. Advocatis sua jura assignabantur.
27. Advocati variis praesentibus plura extorquebant.